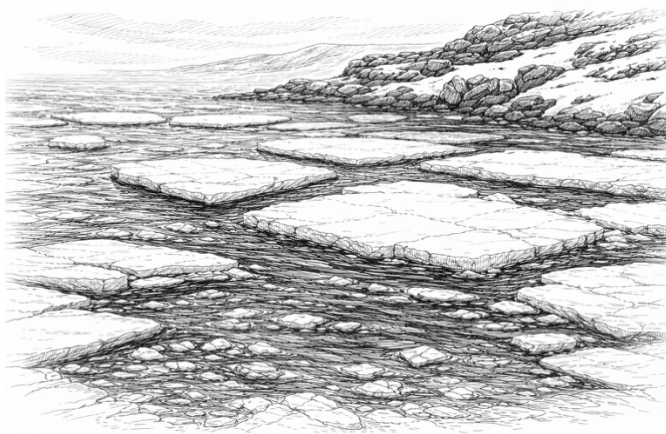

Kapittel 1 – Seile på isflak

Vi var på Vollane og skulle seile på isflak. Det var strengt forbudt. Nettopp derfor var det så spennende.

Isen lå i store, langsomme skiver utover vannet, mørk og tung under, hvit og ru på toppen. Den drev stille, nesten verdig, som om den ikke lot seg affisere av oss som sto og vurderte den fra land. Jeg visste hvor jeg kunne gå, og hvor jeg ikke skulle sette foten. Det mente jeg i hvert fall selv. Jeg hadde gjort dette mange ganger før.

Jeg regnet meg som en erfaren isflak-seiler. Det høres kanskje dristig og dumt ut. For meg var det sant. Jeg hadde vært ute på slike tokt mange ganger, kjent hvordan isen svarte under føttene, hvordan den kunne være fast det ene øyeblikket og levende det neste.

Som regel dro jeg alene. Én gang hadde jeg hatt med meg en kamerat. Det var en feil jeg aldri gjentok. Han hadde fortalt hjemme hva vi hadde gjort, og etterpå ble det et lite helvete. Det het seg at jeg hadde lurte ham med. At jeg var en slik ramp som lurte andre. Det var ikke sant, men jeg hadde vært pådriver, det innrømmer jeg. Han hadde vært ivrig selv, nesten overmodig, ikke redd i det hele tatt. Likevel var det jeg som fikk skylda.

Etter det dro jeg aldri med meg kamerater igjen. Og denne kameraten sluttet jeg også å være sammen med.

Det var en vårdag i slutten av mars. Det hadde vært tykk is helt til råken midtfjords dette året. Isen var i ferd med å gi slipp, men ennå sterk nok til å friste.

Jeg hadde nettopp fylt elleve år og følte meg eldre enn det. Slike dager kunne gjøre deg eldre på et øyeblikk. Jeg hadde til og med følt meg som en konge, der jeg staket meg langs land, en slags isflak-skipper.

Denne dagen var Jorunn med meg. Hun var et år yngre enn meg, men vi var mye sammen den tiden. Vi var venner på en måte som ikke trengte forklaring. Vi fant på ting, ofte slik det falt seg inn, uten planer, uten avtaler. Men denne dagen var også lillesøsteren hennes med, Nina. Hun var åtte år, og Jorunn skulle passe på henne. De ville bli med meg fordi de syntes jeg var morsom. Spennende, sa de. En som gjorde og sa mye rart.

Vi gikk ned til stranden. Planen var enkel: Jeg skulle vise hvor flink jeg var. Det lå flere store isflak tett inntil land, nesten som om de lå og ventet. Jentene ble stående på stranden mens jeg tok sats og hoppet ut på det nærmeste flaket.

Det var ikke særlig stort, kanskje tre meter langt og to meter bredt. Isen svarte med et langsomt gyng da jeg landet. Ikke farlig, bare nok til at det kjentes i magen. Jeg stilte meg bredbeint, slik jeg alltid gjorde, og lot flaket finne roen igjen.

Jeg hadde tidligere vært i skauen og hugget en stor kjepp. Den var grov og litt skjev, drøyt to meter lang, akkurat passe til å stake med. Jeg satte den ned i bunnen og skjøv meg sakte utover. Jeg visste hvor langt jeg kunne

gå. Bunnen var grunn et stykke ut, femten, kanskje tjue meter. Jeg holdt meg innenfor det. Alltid.

Jentene sto på stranden og fulgte med. Jeg kunne høre dem le, korte, lyse lyder som bar godt over vannet. Da jeg snudde flaket og lot det gli tilbake igjen, ville de være med. De ropte det nesten i munnen på hverandre.

Jeg sa ja til Jorunn, men nei til Nina. Hun var for liten. Det var ikke noe å diskutere, mente jeg. Nina begynte å gråte, ikke høyt, men bestemt. Sipping som ikke ga seg. Hun maste. Jorunn så på meg og sa at det sikkert gikk bra. Hun sa det på den måten som fikk det til å høres helt ufarlig ut.

Jeg nølte et øyeblikk. Ikke lenge. Bare lenge nok.

Så nikket jeg.

Først Jorunn. Så Nina. Isflaket sank litt dypere da de kom om bord. Det knirket svakt, nesten umerkelig, men jeg kjente det i føttene. Tyngden var annerledes nå. Mer levende. Mer urolig.

Jeg sa at de måtte stå stille. Ikke bevege seg. Ikke leke. Bare stå. Nina grep tak i jakken til søsteren. Jorunn smilte, litt anstrengt. Jeg satte kjeppen ned igjen og skjøv forsiktig. Flaket gled sakte utover, bort fra land.

Vi seilte fram og tilbake på grunna en stund. Jentene frydet seg, lo høyt, som om dette var et eventyr vi hadde full kontroll på. Vannet var kanskje litt over en meter dypt der vi var, og jeg staket meg langs stranden for å få litt fart. Isflaket gled lettere nå. For lett.

Så skjedde det som ikke skulle skje. Det hadde samlet seg litt vann foran på isflaket. Jeg så det, men rakk ikke å reagere. Et øyeblikk etter skled Nina. Hun rakk ikke å skrike. Hun bare forsvant. Rett ned i det svarte vannet. Og fordi vi var i fart, gled hun videre, inn under isflaket.

Jorunn hylte. En lyd jeg aldri hadde hørt før, verken fra henne eller fra noen andre. Den skar gjennom meg. Jeg rev av meg jakka og genseren i én bevegelse og hoppet uti. Vannet slo pusten ut av meg, iskaldt og tungt, som om det ville presse meg ned igjen med en gang. Jeg sto med vannet midt på brystet, strakte armene ut og fikk stoppet isflaket. Så dukket jeg.

Under isen var det mørkt. Et grønnsvart kaos uten retning. Jeg strakte hendene ut der jeg trodde hun måtte være, men traff bare is og tomt vann. Hjertet hamret vilt. Da så jeg henne. Midt under flaket. Jeg svømte bort, famlet og fikk tak i en arm. Hun var glatt av vann og kavet av

redsel. Jeg skjøv henne sidelengs til den delen av flaket som vendte mot land, og med et siste rykk fikk jeg henne opp.

Hun skrek nå. Høyt, gjennomtrengende, av ren panikk. Jeg løftet henne i armene og vasset mot land så raskt jeg kunne. La henne ned i sanden ved strandkanten. Hun gråt, ristet og klamret seg fast i meg.

Jeg ropte til Jorunn at hun måtte stake innover. Stemmen min var hes og fremmed. Jeg gikk ut igjen i vannet, tok imot henne og ba henne krabbe opp på ryggen min. Hun gjorde som jeg sa, uten et ord. Jeg bar henne nesten tørr i land.

Sammen dro vi Nina lenger opp på gresset. Hun ristet ukontrollert, men hun pustet. Hun levde.

«Du reddet livet mitt, Hans. Tusen takk», sa hun med tårer i øynene. Jorunn gråt også nå. Det var et merkelig øyeblikk. Nesten lykkelig. Midt i det som akkurat hadde vært livsfarlig, og som lett kunne ha endt annerledes.

Nina reiste seg. Begge jentene la armene rundt meg og klemte meg hardt. Jeg sto helt stille. Det var en underlig følelse. Som å være en helt – og samtidig vite at det var jeg som hadde latt det skje.